

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อปัญหาสามมั่วทำร้ายภรรยา ในจังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาเจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัว แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและ ผลสรุป เจตคติของบุคลากรที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ของจังหวัดชลบุรี โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยประกอบด้วย การเลือกผู้ให้ข้อมูลและสถานที่ศึกษา กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล และความน่าเชื่อถือของงานวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและสถานที่ศึกษา

ประชากร คือผู้ให้ข้อมูล ที่เป็นบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม จังหวัดชลบุรี ได้แก่ ตำรวจ อัยการ บุคลากรจากศาล และ บุคลากรจากหน่วยงานราชทัณฑ์ โดยแบ่งออกเป็นบุคลากรจากเรือนจำชายและบุคลากรจากทัณฑ์สถานหญิง

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ให้ข้อมูล ที่เป็นตัวแทนบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม จังหวัดชลบุรี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ได้แก่ตำรวจ 5 คน อัยการ 5 คนบุคลากรจากศาล 5 คน และบุคลากรจากหน่วยงานราชทัณฑ์โดยแบ่งออกเป็นเรือนจำชาย 5 คนและเรือนจำหญิง 5 คน รวมประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 25 คน

สถานที่ศึกษา การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย ได้ศึกษาข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบุคลากรสังกัดหน่วยงานสังกัดกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

ศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชนและสตรีตำรวจภูธรภาค 2

สำนักงานอัยการจังหวัดชลบุรี (แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว)

ศาลจังหวัดชลบุรี (แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว “ผู้พิพากษาโดยอาชีพและผู้พิพากษาสมทบที่มาจากการแต่งตั้ง”)

ทัณฑ์สถานหญิง จังหวัดชลบุรี

เรือนจำชายจังหวัดชลบุรี

กระบวนการรวบรวมข้อมูล

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล

เริ่มจากผู้วิจัยประสานขอความร่วมมือจาก หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม โดยผู้วิจัย เข้าพบและแนะนำตัวเพื่อสร้างสัมพันธภาพเบื้องต้นและติดต่อขออนุญาตให้บุคลากรในหน่วยงาน สังกัดในกระบวนการยุติธรรมเป็นผู้ให้ข้อมูล โดยแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย อธิบายการเก็บ รวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก แจกการพิทักษ์สิทธิ์และการดำเนินการวิจัยให้ผู้ให้ข้อมูล ทราบ เมื่อผู้ให้ข้อมูลยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ให้ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ตัดสินใจเลือก วัน เวลา และ สถานที่ ที่สะดวกในการให้ข้อมูล

การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลจะขึ้นอยู่กับจำนวนข้อมูลที่สามารถตอบคำถามการวิจัยได้มาก และครอบคลุมเพียงพอทุกมิติที่ผู้วิจัยศึกษา (Rice & Ezzy, 1999, pp. 46-47) ซึ่งจะทำให้การคัดเลือก โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ซึ่งทำการคัดเลือกจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ การทำงานทางด้านนี้โดยตรงจากบุคลากรที่สังกัดในหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมแต่ละ หน่วยงาน นั่นคือจะสิ้นสุดเมื่อข้อมูลมีความอิ่มตัว ซึ่งการศึกษาครั้งนี้ มีความอิ่มตัวของข้อมูล เกิดขึ้นเมื่อมีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 25 ราย ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรในกระบวนการ ยุติธรรม ดังนี้ ตำรวจ 5 คน อัยการ 5 คน บุคลากรจากศาล 5 คน และ บุคลากรจากหน่วยงาน ราชทัณฑ์ 10 คน โดยแบ่งออกเป็นบุคลากรจากเรือนจำชาย 5 คนและจากทัณฑ์สถานหญิง 5 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือหลักในการ วิจัย แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แนวทางการสังเกต แบบสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียด ในการเตรียมเครื่องมือ ดังนี้

1. ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือหลักในการศึกษาเชิงคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีการเตรียมความ พร้อมในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

การเตรียมความรู้ด้านเนื้อหาวิชาการ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิด เกี่ยวกับเจตคติ แนวคิด ทฤษฎีความรุนแรงในครอบครัว กระบวนการยุติธรรมกับปัญหาความ รุนแรงในครอบครัว และการวิจัยเชิงคุณภาพ

การเตรียมความรู้ด้านระเบียบวิธีวิจัย โดยจากความรู้ที่เรียนมา และจากการอ่านตำรา วารสาร คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้วิจัยที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ สร้างทักษะเบื้องต้นและมีความเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัยในงานวิจัยเชิง คุณภาพมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเทคนิคการสัมภาษณ์ แบบเจาะลึก การสังเกต การจดบันทึก ภาคสนามและการวิเคราะห์ข้อมูล จากคำרא วารสารและคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมกับการฝึกปฏิบัติ

2. แนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยได้พัฒนาแนวคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเกี่ยวกับเจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัว ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมของจังหวัดชลบุรี ซึ่งคำนึงถึงความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล โดยมีแนวคำถามย่อยประกอบด้วย คำถามปลายเปิดเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3. แนวทางในการสังเกต สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสังเกตผู้ให้ข้อมูลในขณะสัมภาษณ์ เช่นลักษณะทั่วไปของข้อมูล รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกต่างๆ สีหน้า ท่าทางการปฏิบัติตัวและสิ่งแวดล้อมตัวผู้ให้ข้อมูล เพื่อตรวจสอบความตรงกันของข้อมูล และสังเกตสถานการณ์ในขณะสัมภาษณ์ โดยจดบันทึกลงในแบบบันทึกภาคสนาม

4. แบบบันทึกการสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

4.1 แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน

4.2 แบบบันทึกเจตคติของบุคลากร ในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดชลบุรี

4.3 แบบบันทึกแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมของจังหวัดชลบุรี

4.4 แบบบันทึกข้อเสนอแนะ และสรุปผลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยแนะนำตัวต่อผู้ให้ข้อมูลเพื่อสร้างสัมพันธภาพเบื้องต้นและติดต่อขออนุญาตให้เป็นผู้ให้ข้อมูล โดยแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย อธิบายการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เป็นวิธีที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพที่ต้องการข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้งและข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลที่ยัง ไม่มีผู้รวบรวมมาก่อน(สุภาวงศ์

จันทวานิช, 2539, หน้า 176) การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมีวัตถุประสงค์เพื่อ ใช้เปิดเผยข้อมูลที่ สลับซับซ้อนและเข้าถึงความเป็นธรรมชาติของการให้ความหมายและการตีความโดยใช้ประเด็น คำถามตามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแนวทางในการชักนำให้ผู้ให้ข้อมูล เล่าความคิดเห็น ความรู้สึก และประสบการณ์ของตัวเองอย่างละเอียดลึกซึ้ง และในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งจะใช้ เวลาครั้งละประมาณ 50-60 นาที ต่อราย ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยปล่อยให้บรรยากาศการสัมภาษณ์ เป็นไปอย่างธรรมชาติและเคารพในคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล สำหรับการตั้งคำถามผู้วิจัยใช้ทักษะ ของการนำ แบบการนำทางอ้อม (Indirect Leading) ด้วยการถามจากเรื่องกว้างๆ ไปสู่เรื่องที่เฉพาะ (มาโนช หล่อตระกูล, 2538, หน้า 37-43) ผู้วิจัยถามเรื่องทั่วๆ ไปของข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลเจตคติ ของผู้ให้ข้อมูลที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ตามแนวทางการสัมภาษณ์ จากนั้นเริ่มใช้ คำถามที่แคบเข้า เพื่อถามเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการเจาะลึกข้อมูล หรือใช้คำถามที่นำไปสู่ประเด็นที่ เฉพาะเจาะจงมากขึ้นตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ แต่ต้องเป็นคำถามที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย

ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแสดงให้ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าคุณวิจัยใส่ใจ สนใจฟังสิ่งที่บอก เล่าด้วยการด้วยการมองประสานสายตา ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลมีกำลังใจพูดอย่างเต็มใจ ไม่วิพากษ์ วิจารณ์ ไม่ขัดจังหวะ ไม่เปลี่ยนเรื่องสนทนาและคววนสรุปข้อมูล แต่เปิด โอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลได้พูด จนกว่าจะจบ ในกรณีผู้ให้ข้อมูลได้ใช้ความคิดสักครู่ แต่ผู้ให้ข้อมูลยังเงียบอยู่ก็กระตุ้นให้พูดต่อไป โดยการกล่าวซ้ำข้อความหรือคำสำคัญที่ผู้ให้ข้อมูลพูดออกมาก่อนแล้ว นอกจากนั้นยังมีการใช้ เทคนิคการถามคำถามซ้ำคำถามเดิม หรือปรับคำถามใหม่ให้เข้าใจมากขึ้น

การยุติการสัมภาษณ์ ในขณะที่การสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้เทคนิคการทบทวนความ เพื่อ ประเมินความเข้าใจที่ตรงกันระหว่างผู้ให้ข้อมูลและผู้วิจัย และเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูลเป็นระยะ เมื่อผู้วิจัยหมดคำถามที่จะสัมภาษณ์ ก็มีการสรุปประเด็นการสัมภาษณ์ในครั้งนั้น ๆ ให้ผู้ให้ข้อมูลฟังอีกครั้ง เพื่อช่วยยืนยันข้อมูลที่ได้ว่ามีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ ข้อมูลและกล่าวคำขอบคุณ

3. การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ดังนี้

การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observation) เป็นวิธีที่ผู้วิจัยใช้ร่วมกับการ สัมภาษณ์เจาะลึก โดยผู้วิจัยทำการสังเกตพฤติกรรม สีหน้าท่าทาง พฤติกรรมการแสดงออกขณะ ผู้ให้ข้อมูลบอกเล่าประสบการณ์ แล้วนำข้อมูลจากการสังเกตมาสนับสนุนคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูล เพื่อเพิ่มความชัดเจนมากขึ้น และเพื่อช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือในงานวิจัยมากขึ้น หลังจากนั้นทำ การจดบันทึกภาคสนาม (Field Note) ซึ่งเป็นการบันทึกรายการข้อมูล ที่ได้จากการสังเกต โดย อธิบายเรื่องราวประสบการณ์ และสิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตจากิริยาท่าทางของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นการรับรู้

และตีความเหตุการณ์ขณะนั้น (Rice & Ezzy, 1999, p. 163) โดยบันทึกภายหลังจากสัมภาษณ์ทันที เพื่อป้องกันการลืม

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการสืบค้นรายละเอียดของปรากฏการณ์ต่าง ด้วยหลาย ๆ วิธี คือการสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกตและวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอขอผ่านคณะกรรมการการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา
2. ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อชี้แจงรายละเอียดของวัตถุประสงค์ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย ในการขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการวิจัย เสนอต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ต่อไปนี้
  - 2.1 สถานีตำรวจภูธร ภาค 2 จังหวัดชลบุรี (ศูนย์พิทักษ์เด็ก เยาวชนและสตรี ตำรวจภูธรภาค 2)
  - 2.2 สำนักงานอัยการจังหวัดชลบุรี (แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว)
  - 2.3 ศาลจังหวัดชลบุรี (แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว “ผู้พิพากษาโดยอาชีพและผู้พิพากษาสมทบที่มาจากการแต่งตั้ง”)
  - 2.4 เรือนจำชายจังหวัดชลบุรี
  - 2.5 ทัณฑสถานหญิงจังหวัดชลบุรี
3. ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวแล้วจำนวน 5 หน่วยงาน ๆ ละ 5 คน รวมเป็นบุคลากรผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 25 คน โดยเมื่อผู้ให้ข้อมูลยินยอมเข้าร่วมการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยคำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัย และการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล
4. ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมซึ่งสังกัดหน่วยงานต่างๆที่เป็นผู้ให้ข้อมูล
5. ผู้วิจัยพบผู้ให้ข้อมูลแนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์การวิจัย และให้เซ็นชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หลังจากนั้นตกลงนัดหมายสถานที่ และเวลาในการสัมภาษณ์ ตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูล ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยแสดงความตั้งใจ สนใจที่จะรับรู้ ความรู้สึก การแสดงความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลด้วยความจริงใจ ให้ความสำคัญ ให้เกียรติผู้ให้ข้อมูลได้อย่างเป็นธรรมชาติ ทั้งคำพูด สีหน้า แววตา กิริยา การสัมผัส และการแสดงออกอื่น ๆ ทางบุคลิกภาพ เช่นพยักหน้ารับฟังเป็นระยะ ซึ่งช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลรู้สึกพอใจ และเต็มใจที่ได้พูดคุยกับผู้วิจัย

6. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์ที่ได้เตรียมมา และวิเคราะห์ข้อมูลไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล จนกระทั่งสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลครบ 25 ราย ตามที่ได้กำหนดไว้ในกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ข้อเสนอแนะและผลสรุปความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมของจังหวัดชลบุรี

การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล

การพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล เมื่อผู้ให้ข้อมูลเกิดความไว้วางใจและยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูลตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการเก็บข้อมูล จนกระทั่งนำเสนอผลการวิจัย โดยผู้วิจัยแนะนำตัวตามข้อความในใบพิทักษ์สิทธิ ให้คำอธิบายถึงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่าง ไม่ปิดบัง บอกข้อมูลถึงลักษณะการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ขออนุญาตในการจดบันทึก ควรให้เวลาในการคิดและการถามคำถามต่าง ๆ ก่อนที่จะตัดสินใจเข้าร่วมวิจัย แจ้งให้ทราบว่าจะผลของการตัดสินใจของผู้ให้ข้อมูลจะไม่ส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของผู้ให้ข้อมูล

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลควบคู่ไปกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ ข้อมูลรายบุคคล และภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบถ้วนแล้วผู้วิจัยวิเคราะห์โดยเลือก ใช้ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยนำกระบวนการคิดวิเคราะห์ ข้อมูลซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือการจัดระเบียบข้อมูล (Data organizing) การแสดง ข้อมูล (Data display) และการหาข้อสรุป (Conclusion, Interpretation and Verification) (Miles & Huberman, 1994 อ้างถึงใน ชาย โพธิ์สิตา, 2547, หน้า 361) ซึ่งเป็นการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) โดยบรรยายเป็นเนื้อหาตามที่ปรากฏในข้อความ (Manifest Content Analysis) การพิจารณาเนื้อหาโดยผู้วิจัย ไม่มีอคติหรือความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปพัวพัน (สุภางศ์ จันทวานิช, 2539, หน้า 144-146) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. รวบรวมผลของข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การจดบันทึกภาคสนาม การสัมภาษณ์ โดยแยกประเด็นบันทึกออกเป็นเรื่อง ๆ จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในลักษณะเชิงบรรยาย แล้วนำข้อมูลมา ตรวจสอบความครบถ้วน ถ้าข้อมูลใดขาดหายหรือยัง ไม่มีการจดบันทึก ก็จะมีการจดบันทึกเพิ่มเติม เพื่อให้สมบูรณ์ และรวบรวมประเด็นที่ขาดหายเพื่อเตรียมเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมต่อไป

2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาอ่านทำความเข้าใจตามเนื้อหาทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับเจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ข้อเสนอแนะและผลสรุปความคิดเห็นของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมของจังหวัดชลบุรี

3. คัดเลือกคำหรือประโยคที่เกี่ยวข้องกับเจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมของจังหวัดชลบุรี ออกมาให้ได้มากที่สุด

4. คัดเลือกคำหรือประโยคที่แสดงถึงเจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

5. ผู้วิจัยดำเนินการทำตามข้อ 1-4 สำหรับข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลคนต่อไป แล้วนำมาจัดกลุ่มประเด็นต่างๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยถ้าประเด็นในเรื่องเดียวกันก็จะรวบรวมไว้ด้วยกัน โดยยังไม่พิจารณาว่าประเด็นใดเป็นประเด็นหลัก และประเด็นใดเป็นประเด็นย่อยในขั้นตอนนี้

6. เมื่อได้ประเด็นต่างๆ จำนวนมาก และไม่มีประเด็นใหม่ๆ เกิดขึ้น (ข้อมูลอิ่มตัว) ผู้วิจัยจึงหยุดสัมภาษณ์ แล้วนำข้อมูลทุกรายมารวมกัน

7. ผู้วิจัยลดทอนข้อมูล โดยการพิจารณาการจัดหมวดหมู่ให้กับประเด็นเหล่านั้นว่า ข้อความใดควรเป็นประเด็นหลัก และข้อความใดควรเป็นประเด็นย่อยที่อยู่ภายใต้ประเด็นหลัก เพื่อหาข้อสรุปตามความเป็นจริงที่ปรากฏ และครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การศึกษารั้งนี้

8. ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่ได้เขียนในลักษณะเชิงบรรยายปรากฏการณ์ทั้งหมด เพื่อสรุปเป็นแนวคิดเกี่ยวกับเจตคติของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัว แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ข้อเสนอแนะ และผลสรุปความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมของจังหวัดชลบุรี ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

ความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

ผู้วิจัยคำนึงถึงการตรวจสอบความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลตลอดกระบวนการวิจัยจากแนวทางการสร้างความน่าเชื่อถือที่พัฒนามาจาก ลินคอน และกูบา(Lincon & Guba, 1985, pp. 301-327) ประกอบด้วย

1. ความน่าเชื่อถือ (Credibility) เป็นการตรวจสอบความถูกต้อง ความจริงของสิ่งที่ค้นพบซึ่งจะเกิดความน่าเชื่อถือได้เมื่อสิ่งที่ค้นพบนั้นแสดงถึงความเป็นจริงที่บุคคลอธิบายหรือแปลความหมายตรงกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเอง การสร้างความน่าเชื่อถือในการวิจัยครั้งนี้กระทำโดย

1.1 การเลือกผู้ให้ข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ให้ข้อมูล มีส่วนเกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเป็นบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 25 ราย ซึ่งได้แก่ตำรวจ 5 คน อัยการ 5 คน บุคลากรจากศาล 5 คน และ บุคลากรจากราชทัณฑ์ 10 คน

1.2 การสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้ประสานขอความร่วมมือจากผู้ให้ข้อมูลโดยมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์บุคลากรในสังกัดกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวมาแล้ว โดยมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ทำให้เกิดความคุ้นเคยไว้วางใจ ทำให้เกิดความเต็มใจในการให้ข้อมูล ทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ

1.3 การตรวจสอบความตรงของข้อมูล ผู้วิจัยมีการตรวจสอบ ดังนี้

1.3.1 มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการที่แตกต่าง (Method Triangulation) คือ การสัมภาษณ์ การสังเกต และการวิเคราะห์จากการบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เช่น การตรวจสอบสิ่งที่สังเกตได้ และการบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ว่าตรงกันหรือไม่ เป็นต้น

1.3.2 ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ คือผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ผลร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในประเด็นที่ผู้วิจัยศึกษาและมีความรู้ความชำนาญด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. การนำข้อมูลไปใช้ (Transferability) ผู้วิจัยคำนึงถึงการนำไปใช้ได้ของข้อค้นพบจากการวิจัยในบริบทที่นอกเหนือจากบริบทที่ผู้วิจัยศึกษา หรือสถานที่อื่นภายใต้บริบท เงื่อนไขที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและมีส่วนในการช่วยเหลือหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวดังกล่าว เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกันแก้ไขปัญหาคความรุนแรงในครอบครัวของผู้ที่อยู่ในบริบทที่คล้ายคลึงกัน

3. ความคงที่ (Dependability) เกณฑ์การประเมินความคงเส้นคงวาของการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเขียนบันทึกข้อมูลที่ศึกษาไว้อย่างเป็นระเบียบเพียงพอให้สามารถตรวจสอบได้และเขียนบรรยายขั้นตอนการสัมภาษณ์ไว้ชัดเจนและการดำเนินการสืบสวนข้อมูลอยู่ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาตลอดทุกขั้นตอนซึ่งแสดงว่าผลการศึกษาคงเส้นคงวา

4. ความสามารถในการยืนยัน (Conformability) เป็นการวัดความเป็นกลางหรือการไม่ลำเอียง ซึ่งการยืนยันความเป็นจริงจะเกิดขึ้นได้เมื่อ การวิจัยต้องมีขั้นตอนของความน่าเชื่อถือ การคำนึงถึงการนำไปใช้ และความคงที่ โดยผู้วิจัยได้มีการรวบรวมเอกสารต่าง ๆ ตลอดการดำเนินการวิจัย เช่น การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง การสังเกตผู้ให้ข้อมูลขณะสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์เนื้อหา โดยสามารถอ้างอิงแหล่งข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องซ้ำได้ตลอดเวลา นอกจากนั้นข้อค้นพบที่ได้ต้องมีข้อมูลสนับสนุนทั้งสิ้น

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University